

dempto partium studio, decerni posse videtur. Nam si Romanus Pontifex constitutus a Christo est caput totius Ecclesiae, Romano Pontifici concessa fuit potestas clavium et ligandi, atque solvendi, eidem ovium Christi cura demandata. Rursus, si omnes fideles subditi sunt Romano Pontifici, cum omnes sint oves Christi, omnes audire et fidem habere debent Romano Pontifici Christi vices in docendo gerenti. At si Deus voluit ut certam nos fidem haberemus supremo Pastori Christi in terris vicario, necesse est, ut eidem non errandi privilegium concesserit, alioquin incidere nos in errorem possemus, audiendo ac fidem praestando illi quem Deus audire et cui fidem adhibere nos jubet; errare ergo Deo obtemperando possemus, id vero dedecet quam maxime divinam providentiam: ergo ex ipso pastoris universalis, ac Christi vicarii munere privilegium non errandi deducitur, quia sine hoc privilegio finem Deus vellet sine mediis ad finem necessariis, quod cum Dei providentia pugnat. Quid vero, si id ex iisdem textibus Scripturae constet, quibus adversarii infallibilem Ecclesiam demonstrant? ex verbis illis *Matth. xvi: Porta inferi non praevalent adversus Ecclesiam*, errare, sive a recta fide deficere Ecclesiam non posse omnes theologi nostri argumentantur; neque id potest in dubium revocari cum in pluribus conc. generalibus ex verbis illis infallibile esse iudicium Ecclesiae comprobatum sit. At verba illa concessum a Christo Petro ejusque successoribus privilegium demonstrant; Petro enim ibi dictum est, ut supra vidimus: *Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam; et porta inferi non praevalent adversus eam*. Quinam vero est obvius horum verborum sensus, nisi iste:

(185) Huc spectant cl. Laurentii Veith dissertatio *De primatu et infallibilitate Romani Pontificis*, Augustae Vindelicorum 1781, celeberrimum opus D. Soardii *De suprema Rom. Pont. auctoritate*; Bolgenii hac de re disquisitio in libro citato p. 128,

Te, Petre, rectore, portae inferi non praevalent adversus Ecclesiam, hoc est, te servante, ac exponente depositum divinae revelationis, errare ac deficere Ecclesia mea non poterit. Equis enim dicat de Petro Christum locutum esse, cum dixit, *Super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam*, et ad Ecclesiam a Petro sustentatam, sive regulatam, atque directam, non pertinere verba quae statim sequuntur, *Et porta inferi, etc.*? Itaque si consentanei suis velint esse principis adversarii nostri, fateantur oportet Petro ejusque successoribus inerrantiae prerogativam fuisse concessam; episcoporum vero consensum nil aliud efficere posse, nisi testari in suis quoque Ecclesiis veritatem illam custoditam fuisse, quae infallibili Romani Pontificis iudicio, veluti a Deo revelata proponitur et credenda inculcatur. Quamobrem cum quaestio movetur de subiecto, in quo privilegium non errandi reperitur, extra Romanum Pontificem inquirere, ac invenire istud non possumus; cum Scriptura Petro ejusque successoribus promissum asserat, cumque vicario Christi, vel ex ipsa muneris dignitate debeatur. Magni sane fieri debet omnium, vel fere episcoporum consensus, in veritate aliqua veluti ex Deo revelata asserenda, cum testes ipsi quoque sint sacri divinae revelationis depositi Ecclesiae pastoribus concediti; sed infallibile iudicium, quo fidei dogma constituatur, Romani Pontificis auctoritate ferendum est. At haec sufficienter de Romano Pontifice. Vide auctores qui ex professo scripsere, praesertim viros cl. P. Orsi nunc eminentissimum cardinalem, P. Joannem Antonium Bianchi Minoritam in supracitato opere, atque P. Mamachi, tom. V *De orig. antiq. Eccl.* (185).

seqq., et insigne Gallicum opusculum a. jam 1768 vulgatum hoc titulo: *Essais du quatrième article de la déclaration du clergé de France assemblé en 1682*, quod nuper Italice redditum exiit Firmi.

## APPENDIX

## SACRARUM CONGREGATIONUM DECRETA.

NEG NON

## S. PŒNITENTIARIÆ RESPONSA,

PRO REBUS NOTATU DIGNIS JUXTA SERIEM VOCUM HUIUS QUINTI TOMI DIGESTA.

## M

## MATRIMONIUM.

DECLARATIONES SACRÆ CONGREGATIONIS CONCILII SUPER PUNCTO, QUIS DICATUR PROPRIUS PAROCHUS AD EFFECTUM VALIDITATIS MATRIMONII.

*In una Romana* 22 Februarii 1631, lib. XIV *Decretorum*, pagina 390, a tergo.

*Romana nullitatis matrimonii*, sacra, etc. censuit dandam esse declarationem in abstracto in forma sequenti.

Vir et mulier a loco suae habitationis absque animo illam relinquendi discedentes, et ad locum alterius parochiae, solo animo illic matrimonium celebrandi, non autem domicilium contrahendi, se transferentes, ibi coram paroco illius loci matrimonium inter se contraxerunt. Supplicatur per sac. congreg. declarari: « An hujusmodi matrimonium sit nullum, vel validum. »

Die 22 Februarii 1631, Sacra, etc. Secundum ea quae proponantur, censuit esse nullum.

*In una Urbinate*. 1 Decembris 1640, lib. XVI *Decret.*, pag. 436, a tergo, et 437.

*Urbinate*. *Nullitatis matrimonii*, sacra, etc. Inhærendo declarationibus alias factis respondit, parochum ruralem non esse proprium, et verum parochum, quando rus itur causa recreationis, vel pro rusticanis negotiis; ideoque matrimonium valide coram hujusmodi paroco celebrari non posse; partibus tamen dentur declarationes antiquae scilicet:

*In una Florentina*, sac. etc., censuit, quod parochus ruralis non est verus parochus, quando rus itur causa recreationis, vel pro rusticanis negotiis.

*In Florentina* similiter, sacra, etc. respondit, parochum ruralem non esse proprium parochum, ideoque matrimonium coram eo celebratum fuisse nullum.

*In una Abulen.*, sacra, etc., censuit non

valere matrimonium contractum coram paroco loci, ubi contrahentes reperiuntur, non animo ibi domicilium contrahendi.

*In una Theatina matrimonii* 13 Novembr. 1683, l. XXXIII *Decret.*, pag. 336, a tergo, et pag. 337.

*Theatina matrimonii*. Dominico Antonio Coradetto Civi Theatino, et Antoniae de civitate Pennarum incolis Theani matrim. contrahere desiderantibus, assensum denegavit archiepiscopus, eo quod mulier debitas attestaciones status liberi non exhibuerit; quocirca praefati vir et mulier ad terram Faræ filiorum Petri nuncupatam, abbatis montis Casini subjectam se contulerunt, ibique per triduum commorati matrimonium celebrarunt coram paroco loci, praevia fide duorum civit. Theat. super eorum statu, et illico, nempe quarta die Theanum redierunt.

Hujusmodi facti serie inter supplices libellos relata in congregatione habita die 17 Julii proxime praeteriti, rescriptum fuit archiepiscopo, ut congruum terminum praetensis conjugibus assignaret ad eorum jura coram ipso deducenda, istaq. deinde una cum animi sui sententia referret, et interim dictos praetensos conjuges separaret.

Decreto paruit archiepiscop. At asserti conjuges in termino sibi praefixo nil aliud allegarunt, nisi eatenus ad dictam terram perrexisse, quatenus fuit sibi significatum, majorem illic experturos fore facilitatem contrahendi matrimonium, quod proinde censet minime sustineri.

Reliquum est igitur, ut eminentissimi PP. decernant.

« An matrimonium hujusmodi sit validum, vel potius nullum. »

Die, etc. Sacra, etc., respondit esse nullum.

In una Bovinen. Matrimonii die 7 Septembr. et 28 ejusd. mensis an. 1697, lib. XLVII Decret., pag. 416 et 433.

**Bovinen. Matrimonii.** Marcus Atello natus in civitate Bovini, post defunctam primam ejus uxorem in civitate S. Severi, consuetudinem habere cepit in oppido Foggiae diocesis Trojanæ cum Joanna Spera muliere conjugata, quam in statu concubinitus ibidem retinuit spatio annorum septem. Reversus postmodum ad patriam una simul cum dicta Joanna continuavit in eodem concubinitu per alios quindecim annos, venditans apud omnes, dictam Joannam esse sibi in matrimonio junctam. Comperto autem per decanum curatum cathedralis, nulum inter eos exstare matrimonium, injunctaque per episcopum separatione, decreverunt inter se ad illud realiter devenire. At non habentes fidem obitus primi viri præfatæ Joannæ, ambo de mense Octobr. 1692, Foggiam se contulerunt animo contrahendi inibi matrimonium, eoque secuto illico repetendi Bovinum, ut coram testibus fide dignis, et tota vicinia declararent. Sed postquam commorati fuerant per paucos dies in dicto loco, simulata per Marcum mortali infirmitate, prævio examine trium testium super statu libero utriusque, præmissis duabus tantum denuntiationibus, fuerunt de licentia episcopi in matrimonium copulati ab archipresbytero illius loci.

Paulo post reversi ad civit. Bovini exhibuerunt fidem hujusmodi matrimonii coram decano cathedralis, qui dubitans de illius validitate tanquam contracti in fraudem parochi proprii domicilii, recursum habuit ad hanc sacram congregat. pro declaratione, datisque litteris ad episcopos Trojanum, et

## MISSIONARI, MISSIONES.

SACRE CONGREGATIONIS DE PROPAGANDA FIDE  
DECRETA.

Die 12 Martii 1759.

Resolvitur dubium pro conjugibus diversi ritus.

(1. In congregatione generali de Propaganda Fide: *Inter cætera*, etc. Cum propositum a quibusdam fuerit dubium, quem ritum sequi conjuges debeant, si forte diversi ritus fuerint; sac. congregatio, SS. Domini nostri Papæ auctoritate, permitti posse censuit, ut uxores suorum virorum ritum sequantur, dummodo uxor non sit ritus latini, quo casu, inconsulta Sede Apostolica, ad mariti ritum transire non permittatur.

Relatione autem facta per R. P. D. Nicolaum Antonellum ejusd. congregat. secretarium sanctissimo domino nostro divina Providentia Papæ Clementi XIII in audientia habita die 13 mensis Maii, Sanctitas Sua omnia benigne approbavit, et Apostolicæ auctoritatis robore confirmavit, mandavitque ab omnibus servari, quibuscunque in contrarium non obstantibus.

Bov. cum eorum relationes inter se discordarent, asserente primo, dictos conjuges domicilium contraxisse in terra Foggiae per decennium, et ultra, inibi habitando, et ulterius dictam Joannam nunquam alteri viro junctam fuisse; altero vero referente, illos habere domicilium Bovini a quindecim annis, et ultra, et præsertim de tempore contracti matrimonii, et insuper dictam Joannam in virum habuisse Franciscum Rampam, de cujus obitu non constabat, necessarium fuit ad eruendam veritatem, exquirere informationem episcopi Ausculani in Apulia, qui ex ore proprio ejusdem Joannæ confirmavit in omnibus relationem E. Bovinen. Ortaque ex dictis relationibus polygamie dubitatione, causa remissa fuit ad sac. congreg. Supremæ Inquisitionis, quæ postquam, factis variis diligentis, compertum habuit, virum præfatæ Joannæ jam decessisse usque de anno 1673, causam denuo remisit ad hanc sac. Congr. Quare hodie ad instantiam dicti decani Bovinen. utroque conjugate monito, sed ratione paupertatis non informante, decernendum superest.

« An præfatum matrimonium inter Marcum et Joannam, ut supra contractum sustineatur in casu, etc. »

Die, etc., sac., etc., distulit propositionem.

In eadem die 28 Septembris 1697. Bovinen. Matrimonii.

**Dubium.** — « An matrimonium contractum inter Marcum et Joannam in casu de quo agitur, sustineatur. »

Die etc., sac., etc., respondit *Negative*, et ad mentem, quæ est, ut insinuetur episcopo, ut curet renovari matrimonium coram proprio paroco. (Ex *Thesaur. Resolut. sac. Congr. Concil.*, tom. II, pag. 284 et seqq.)

Datum Romæ, ex ædibus dictæ sacræ congregationis die 19 Maii 1759.

Universis et singulis, quorum interest, notum sit, supra scriptum decretum extractum fuisse ex actis originalibus existentibus in archivio sacræ congregationis de Propaganda Fide; ideoque plenam, et omnimodam fidem eidem adhibendam esse. In quorum, etc. Datum Romæ ex ædibus prædictæ sacræ congregationis, die 13 Maii 1779.

JOSEPH MARIA, card. CASTELLI, præf.  
Loco ✕ sigilli.

Stephanus BORGIA, secretarius.

## DECRETUM

Sacræ congregationis de Propaganda Fide, quo reprobantur nonnullæ praxæ Christianorum occultorum, Mahumetanam sectam simulantium,

Habita die 31 Januarii 1774.

(2. Cum ad aures sacræ congregat. pervenerit, in quibusdam Albanie diocesis. aliisque finitimis provinciis Christianos

nonnullos adhuc existere, qui, non obstante saluberrimo synodi Albanensis decreto, ac repetitis S. M. Benedicti XIV constitutionibus, videlicet *Inter omnigenas* diei 2 Februarii 1744, et *Quod provinciale* diei 1 Augusti 1754, Christum erubescens ejusque præcepta, infidelitatem simulare audent, actusque peragere a veræ fidei sinceritate prorsus alienos: sollicitudinis suæ partes esse duxit, facto verbo cum Sanctissimo Domino Clemente XIV die 6 Februarii 1774 declarare, sequentes præfatorum Christianorum praxes innoxias nec esse, nec ullo modo tolerandas.

In primis itaque a simulatæ infidelitatis nota excusari non posse declarat subdolanæ agendi rationem illorum, qui dum diebus solemnioribus missæ sacrificio intersunt, astantium ex curiositate Turcarum præsentiam formidantes, nunquam omnino caput aperiunt, nec signant se crucis signo, abstinente a cæteris catholicæ religionis actibus, qui ab aliis, qui Christiano censentur nomine, palam solent exerceri, atque ita agentes, id obtinent, ut Mahumeticæ superstitionis sectatores reputentur, nec alia, quam curiositatis, aut levitatis causa ad ecclesiam vel ad conventus locum advenisse, ibique manere credantur.

Quoniam vero non desunt qui conantur excusare excusationes suas in peccatis, asserentes, se simili prorsus modo gerere, cum, nemine Turcarum astante, aliis diebus missæ, cæterisque functionibus præsentibus sunt: ideo eademmet sacra congregatio pariter declarat, hujusmodi responsum non tam valere ad purgandam eorum agendi rationem, quam ad ostendendam desidiæ, ac fidei languorem in his, quæ sunt ad Deum, vel potius indicio esse posse, jam tunc ab eis præconceptam mentem esse falsæ religionis simulandæ, cum tempus et occasio tulerit.

Præterea gravi culpa non caret, quod iidem occulti credentes, cum, diebus ecclesiastico jejunio, aut abstinentiæ consecratis, Turcarum mensis accumbunt, vetitis in illis diebus ab Ecclesia vescuntur cibis, aut se manducare fingunt; simulatio enim hæc non alio animo facta præsumi potest, quam ut Christianorum legibus nequaquam obstricti videantur, sed plane Mahumetani inter Mahumetanos existantur.

Nec quidquam eis prodest, quod identidem propositum jaçant palam profiteri catholicam religionem, quoties a publica potestate interrogentur: id enim fieri ab eis necessario debet, sed simul opus est, ut in privatis actibus ab illis simulationibus abstineant, per quas fieri nequit, quin veræ fidei exortes, et falsæ sectæ addicti exterius appareant.

Multo minori dubitatione damnanda sac. congregationi visa est illorum agendi ratio, qui, Turcarum verentes offensionem, profana eorum templa ingrediuntur, precatationesque apud Mahumetanos in more positas peragere fingunt; factum enim ipsum nimis apertam præsert Mahumeticæ reli-

gionis simulationem, licet ab aliis damnatæ sectæ observationibus, et cæremoniis abstineant.

Idipsum dicendum de praxi illorum censet, qui ad funera deducenda Mahumetanum ministrum advocant, ut vel ipsi, vel defuncti a falsa secta non recessisse existimantur. Quare, si ex defunctorum voluntate quomodocunque explicata, nec ante obitum retractata id fieri constiterit, sacra congregatio eosdem defunctos ecclesiasticæ sepulture, et suffragiorum beneficio incapaces esse decernit: si vero ex solo damnabili superstitionis arbitrio supra dictus Mahumetanus minister assistentiam funeri præstabit, eo in casu illorum crimine defunctos non illigari, bene vero superstites ipsos gravissimæ impietatis reos, et canonicis penis obnoxios fore declarat. Hoc enim, ut cætera omnia superius expensa in enuntiatæ circumstantiis, (et fortasse aliæ etiam praxes, quæ ad notitiam sacræ congregationis nondum advenere) Mahumeticæ sectæ simulationem, Christianæque fidei negationem saltem virtualiter includit, summamque Christo Domino injuriam, et proximo scandalum parit.

Cæterum eminentissimi Patres archiepiscopos, episcopos et superiores missionum Albanie, Servie, aliarumque provinciarum, quæ Turcarum imperio subsunt, in Domino hortantur, ut zelo fidei succensi a gregibus pastoralis suæ curæ commissis supra dictos damnatos abusos avertere satagent; pari zelo, et charitate unumquemque illorum, qui præmissa facilitare non ventur, arguentes, increpantes, admonentes, se in nullo casu posse Christum erubescere, falsamque religionem simulare, quin spem æternæ retributionis abjiciant. Factum insuper magni Eleazari ante illorum oculos constituent, qui, cum compelleretur simulare de sacrificii carnibus lege vetitis manducasse, ut vitæ periculum effugeret, gloriosissimam mortem magis quam odibilem vitam elegit, memorandam illam sententiam pronuntians: *Etsi in præsentis tempore supplicis hominum eripiar, sed manum Omnipotentis nec vivus, nec defunctus effugiam.*

Quod si forte, hac solerti pastorum cura non obstante, aliqui adhuc obstinati, ac cælestis vocationis immemores reperiantur, qui impiorum viam insistere pergunt, detestabiles simulationes in fidei negotio adhibentes, iidem archiepiscopi, episcopi et missionum superiores, ut supra, illos sacramentorum participatione in vita, et, si impenitentes decesserint, ecclesiastica sepultura, et suffragiorum beneficio post mortem incapaces declarabunt.

Datum Romæ, ex ædibus dictæ sacræ congregationis, die 19 Februarii 1774.

J. M. card. CASTELLUS, præfectus.

Loco ✕ sigilli.

Stephanus BORGIA, secretarius.